

TAMPERE.
FINLAND

**KASVATUS- JA
OPETUS-
LAUTAKUNNAN**
vuosisuunnitelma 2026

**KASVATUS- JA
OPETUSLAUTAKUNTA**
Vuosisuunnitelman raportointi
tammi-elokuu 2026

Mikä on vuosisuunnitelma?

- Lautakunnan vuosisuunnitelma on osa kaupungin strategista johtamisjärjestelmää, jolla tuetaan toiminnan strategian mukaista suunnittelua, kehittämistä ja johtamista.
- Vuosisuunnitelma valmistellaan osana vuosittaista toiminnan ja talouden suunnittelua. Se tarkoittaa ja toimeenpanee lautakunnan strategian toteutussuunnitelmaa ja vuosittaista talousarviota.
- Vuosisuunnitelma sisältää:
 - Lautakunnan toiminnan suunnittelua ja kehittämistä ohjaavat strategian toteutussuunnitelmien toimenpidekokonaisuudet ja vuosittaiset talousarviotavoitteet sekä näitä toteuttavat konkreettiset toimenpiteet.
 - Kuvauksen palveluryhmien ja –yksiköiden toiminnasta ja taloudesta
 - Riskiprofiiliin
 - Keskeiset sisällöt henkilöstö- ja koulutussuunnitelmasta
 - Hankintasuunnitelman

Lautakunnan valtuustokauden toimenpidekokonaisuudet

Hyväksytty osana strategian toteutussuunnitelmaa 2026-2029

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNTA

Kehittämisen toimenpidekokonaisuudet valtuustokaudelle

 Elämäniloa.	 Kestävyyttä.	 Edelläkävijyyttä.	 Yhdessä.
• Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme • Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää • Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme • Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia	• Opimme luonnossa. Opimme luonnosta • Jokainen kaupunginosa on paras • Teemme eettisesti kestäviä ja taloudellisesti viisaita valintoja	• Uskallamme uudistua • Sivistys on edelläkävijyyden perusta • Kehitämme toimintaa väestön monimuotoistuessa	• Vahvistamme työn iloa ja osaamista • Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin • Digitalisaatio oppimisen välineenä

Vuosisuunnitelmassa toimenpiteet on johdettu strategian toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuuksista.

Toimenpiteitä toteuttamalla lautakunta varmistaa strategian toteutussuunnitelman edistymisen.

Vuosisuunnitelmien raportointi

- Vuosisuunnitelmasta raportoidaan lautakunnalle kolme kertaa vuodessa (huhtikuun, elokuun ja vuoden lopun tilanteesta). Raportointi sisältää toiminnan ja talouden toteumat sekä riskienhallinnan tilanteen.
- **Toiminnan raportointi:**
 - Koostuu toimenpidekokonaisuuksien toteumista (liikennevalot) sekä toimenpiteisiin liittyvistä keskeisistä onnistumisista ja poikkeamista (sanalliset kuvaukset).
 - Tarkempi toimenpiteiden edistyminen saatavilla strategiaraportoinnin Power BI -raportilta
- **Talouden raportointi:**
 - Sisältää käyttötalouden sekä investointien toteuman raportointikaudelta, tilinpäätösennusteen, keskeiset poikkeamat suhteessa vuosisuunnitelmaan sekä lautakunta- että palveluryhmätasolla sekä talouden tasapaino-ohjelman toteuman.
- **Riskienhallinnan raportointi:**
 - Esitetään lautakunnan keskeisten riskien hallintakeinojen tilanne.

The background of the slide features a light teal color with three stylized, darker teal wavy lines that resemble waves or flowing fabric, positioned in the upper right, middle right, and lower right areas.

**Lautakunnalle vastuutettujen
talousarviotavoitteiden
toteuma 8/26**

Talousarviotavoitteiden toteumat 8/2026: Kasvatus- ja opetuslautakunta (1/3)

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle asetettiin vuoden 2026 talousarviossa 11 sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa

Talousarviotavoite	Tavoitteen nro	Vastuutaho	Raportointi	Toteuma
Oppilaiden ja henkilöstön kokemus työrauhasta ja oppimiseen keskittymisestä on parantunut mobiililaitteiden käytön rajoitusten myötä	1	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Mobiililaitteiden käytön rajoitusten vaikutukset arvioitiin myönteisiksi rehtoreiden (91 %), huoltajien (76 %) ja henkilöstön (65 %) keskuudessa. Oppilaista 28 prosenttia koki vaikutukset myönteisiksi. Arvioiden perusteella rajoitukset ovat tukeneet oppimista ja keskittymistä erityisesti aikuisten näkökulmasta, mutta oppilaiden kokemuksissa vaikutukset eivät näy yhtä vahvasti. Tavoite toteutui osittain.	+/-
1.-9.-luokkalaisten kokemus kiusaamisesta on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna	4	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Kiusaamista kokeneiden osuus väheni 7.-9.-luokkalaisilla edellisestä lukuvuodesta 15,0 prosentista 12,7 prosenttiin. Sen sijaan 1.-6.-luokkalaisilla kiusaamista kokeneiden osuus kasvoi 26,6 prosentista 28,5 prosenttiin. Tavoite toteutui osittain.	+/-
5.- ja 8.-luokkalaisten fyysinen toimintakyky on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	8	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Mittaukset toteutetaan myöhemmin syksyllä 2026, jonka jälkeen saadaan tieto tavoitteen toteutumisesta. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
2.-, 7.- ja 9.-luokkalaisten oppimistulokset ovat parantuneet edelliseen vuoteen verrattuna	11	Kasvatus- ja opetuslautakunta	2.-, 7.- ja 9.-luokkalaisten oppimistulokset paranivat edelliseen vuoteen verrattuna. 2. luokalla lukutaidossa heikon tuloksen saaneiden oppilaiden osuus pieneni 30 prosentista 24 prosenttiin ja matematiikassa 27 prosentista 23 prosenttiin. 7. luokalla lukutaidossa heikon tuloksen saaneiden oppilaiden osuus pieneni 26 prosentista 25 prosenttiin ja matematiikassa 18 prosentista 17 prosenttiin. 9. luokalla vastaava osuus väheni lukutaidossa 28 prosentista 27 prosenttiin ja matematiikassa 19 prosentista 15 prosenttiin. Tulosten perusteella oppimistulokset ovat kehittyneet myönteisesti kaikilla tavoitteen kohteena olleilla vuosiluokilla ja molemmilla osa-alueilla. Tavoite toteutui.	+

Talousarviotavoitteiden toteumat 8/2026: Kasvatus- ja opetuslautakunta (2/3)

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle asetettiin vuoden 2026 talousarviossa 11 sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa

Talousarviotavoite	Tavoitteen nro	Vastuutaho	Raportointi	Toteuma
Oppimisen tuen uudistuksen toimeenpanossa ja toimintakulttuurin muutostyössä on onnistuttu esi- ja perusopetuksessa	12	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Esiopetuksen erityisopettajien työajasta keskimäärin 60 % kohdentuu välittömään asiakastyöhön, johon kuuluvat lapsiryhmätyöskentely ja yhteistyö huoltajien kanssa. Perusopetuksen annetun ryhmäkohtaisen tuen määrä on 0,148, mikä ylittää tavoitteen kriteerinä olevan 0,122. (lisäopettajaresurssin kohdentumisen kerroin tuntia/oppilas/viikko). Henkilöstön tyytyväisyys oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen on parantunut syyslukukaudesta kevätlukukauteen. Keskiarvo nousi tasolta 2,43 tasolle 2,82 (asteikolla 1–5), mikä viittaa myönteiseen kehityssuuntaan ja siihen, että uudistuksen toteutus koetaan aiempaa toimivampana. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
Vieraskielisten oppilaiden suomen kielen osaaminen on vahvistunut edelliseen vuoteen verrattuna	13	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Vieraskielisten oppilaiden suomen kielen osaaminen vahvistui edelliseen vuoteen verrattuna. Lukutaidossa heikon tuloksen saaneiden oppilaiden osuus pieneni kaikilla tarkastelluilla vuosiluokilla. 2. luokalla heikon lukutaidon tuloksen saaneiden osuus väheni 69 prosentista 65 prosenttiin. 7. luokalla osuus laski 75 prosentista 63 prosenttiin ja 9. luokalla 69 prosentista 67 prosenttiin. Tulosten perusteella oppilaiden suomen kielen osaaminen kehittyi myönteisesti kaikilla tavoitteen kohteena olleilla vuosiluokilla. Tavoite toteutui.	+
Tampereen poikkihallinnollinen lukutaito-ohjelma on valmistunut ja lukuintoa vahvistavat toimenpiteet määriteltä	14	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Tampereen poikkihallinnollinen lukutaito-ohjelma on valmistunut. Lukutaito-ohjelma oli lausuntokierroksella toukokuussa 2026 ja julkaisu tapahtuu lokakuussa 2026. Ohjelma viedään hyväksyttäväksi tarvittaviin lautakuntiin syksyn 2026 aikana ja käsitellään mahdollisesti myös pormestarin johtoryhmässä. Ohjelman toimenpiteet on otettu käyttöön elokuusta 2026 alkaen. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
Kasvatuksen ja opetuksen alueellinen yhdenvertaisuus on vahvistunut tasa-arvorahoituksen kohdennuksella	17	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Tasa-arvorahoitusta on varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa kohdennettu neljän avustajan resurssiin (alueet: Annala, Hervanta ja Tesoma) kielellisiin ja kulttuurisiin tuen tarpeisiin vastaamiseksi. Perusopetuksen tasa-arvorahan lisärahoitus on korvamerkitty tasa-arvorahoituksen indikaattoritiedot täyttävälle kouluille ryhmäkoon pienentämiseen, ohjaajaresurssin vahvistamiseen sekä yhteisölliseen ja ennaltaehkäisevään työhön. Merkittävimmät kohdennukset Ahvenisjärven, Etelä-Hervannan, Hatanpään ja Kaukajärven koulupolut. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+

Talousarviotavoitteiden toteumat 8/2026: Kasvatus- ja opetuslautakunta (3/3)

Kasvatus- ja opetuslautakunnalle asetettiin vuoden 2026 talousarviossa 11 sitovaa toiminnan tavoitetta. Tavoitteiden eteneminen on kuvattu alla olevassa taulukossa

Talousarviotavoite	Tavoitteen nro	Vastuutaho	Raportointi	Toteuma
Työntekijäkokemus on pysynyt ennallaan tai parantunut	45	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Vuoden 2026 toinen työntekijäkokemuskysely tulossa 21.10.-4.11.2026. Tavoitteen toteutumista ei voida vielä arvioida.	?
Varhaiskasvatuksen henkilöstörakenteen muutos on edistynyt	46	Kasvatus- ja opetuslautakunta	1) Sosionomien tilaustutkintokoulutukset ovat käynnistyneet tammikuussa ja opettajien koulutus käynnistyy elokuussa. 2) Sekä sosionomien että opettajien koulutuspaiakkiintiöt ovat tulleet täyteen. 3) Varhaiskasvatuksen korkeakoulutettujen osuus on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna: 8/2025 korkeakoulutettujen osuus kasvatushenkilöstöstä oli 45 % 8/2026 korkeakoulutettujen osuus kasvatushenkilöstöstä oli 49 %. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+
Valtuuston hyväksymä talouden tasapaino-ohjelma on edennyt suunnitellusti	51	Kasvatus- ja opetuslautakunta	Talouden tasapaino-ohjelman toimenpiteitä seurataan toimenpidetasolla. Kasvatus- ja opetuslautakunnan tavoitteena on saavuttaa vuonna 2026 yhteensä 2,0 milj. euron säästöt. Elokuun tilanteessa muodostetun ennusteen perusteella tasapaino-ohjelmassa ollaan saavuttamassa 2,6 milj. euron säästöt. Tavoitetta parempi toteuma johtuu varhaiskasvatuksen ateriapalvelujen tilausjärjestelmän kehittämisestä, jonka säästöt toteutuvat suunniteltua aiemmin, sekä sairauspoissaolojen vähentämisen tavoitteen hyvästä toteumasta. Myös lautakunnan toimintakate-ennuste on talousarviota parempi. Tavoitteen arvioidaan toteutuvan.	+

The background of the slide features a light teal color with three stylized, darker teal wavy lines that resemble waves or flowing water, positioned in the upper right, middle right, and lower right areas.

Vuosisuunnitelman osavuositarkastus 8/26

KASVATUS- JA OPETUSLAUTAKUNNAN TOTEUTUSSUUNNITELMAN TOIMENPIDEKOKONAISUUKSIEN TOTEUMA 08/26

Painopiste	Toimenpidetkokonaisuus	Vastuutaho	2026/08
1. Elämäniloa	Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
2. Kestävyyttä	Jokainen kaupunginosa on paras	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Opimme luonnossa. Opimme luonnosta.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Opimme luonnosta. Opimme luonnosta.	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Teemme eettisesti kestäviä ja taloudellisesti viisaita valintoja	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
3. Edelläkävijyyttä	Kehitämme toimintaa väestön monimuotoistuesssa	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Sivistys on edelläkävijyyden perusta	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Uskallamme uudistua	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
4. Yhdessä	Digitalisaatio oppimisen välineenä	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+
	Vahvistamme työniloa ja osaamista	Kasvatus- ja opetuslautakunta	+

Toteumien selitteet: + = toteutuu, +/- = toteutuu osittain, - = ei toteudu, ? = ei voida arvioida

STRATEGIAN PAINOPISTE: Elämäniloa.

Toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuudet:

- Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme
- Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää
- Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia
- Yhdenvertaisuus on keskeinen arvomme

Keskeiset onnistumiset

Kasvun ja oppimisen tuki on yhteinen asiamme: Tyytyväisyys oppimisen ja koulunkäynnin tuen uudistukseen on parantunut perusopetuksen henkilöstölle teetetyн seurantakyselyn perusteella syyslukukaudesta 2025 kevätlukukauteen 2026. Keskiarvo nousi tasolta 2,43 tasolle 2,82 (asteikolla 1–5), mikä viittaa myönteiseen kehityssuuntaan ja siihen, että uudistuksen toteutus koetaan aiempaa toimivampana.

Olemme rohkeita ja uteliaita oppimaan lisää: Perusopetuksessa on automatisoitu tiedolla johtamisen näkymiä. Kevään 2026 aikana on suunniteltu oppimisen tuen kokonaisprosessin kulku oppilashallintojärjestelmissä ja laadittu käyttöönottoa tukevaa koulutusmateriaalia henkilöstölle ja huoltajille.

Lasten kulttuuriosaamista on vahvistettu onnistuneesti varhaiskasvatuksessa. Taidekaari-toiminta on tavoittanut noin puolet 3-4 -vuotiaiden ikäluokista, 97% 5-vuotiaiden ikäluokasta ja 95 % esioppilaista.

Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia: Perusopetuksen koulujen turvallisuutta on lisätty nimeämällä kaikille kouluille turvavastaavat tukemaan turvallisuustyön toteuttamista. Kiusaamisen ja väkivallan vastaista toimintakulttuuria on edistetty järjestämällä lukuvuoden alussa rehtoreille teematilaisuus kiusaamisen vastaisesta suunnitelmasta ja kurinpitokäytännöistä. Lisäksi kaikissa kouluissa on toteutettu oppilaiden vastuita ja velvollisuuksia käsittelevä tilaisuus, jonka keskeisistä sisällöistä on tiedotettu myös huoltajille.

Oppilaiden suojaamiseksi kiusaamiselta, väkivallalta ja häirinnältä laadittu suunnitelma on päivitetty ja julkaistu. Wilmaan on otettu käyttöön kohdennettu kiusaamisen selvittämislomake. Kohti turvallista koulua -hankkeen kautta kouluille tarjotaan kuukausittain koulutuksia turvallisuuden ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi.

Keskeiset poikkeamat

Vahvistamme turvallisuutta ja hyvinvointia: Tietosuojavaikutusten arvioinnista nousseiden riskien ja jatkotoimenpiteiden määrittely on kesken perusopetuksessa.

STRATEGIAN PAINOPISTE:
Kestävyyttä

Toteutussuunnitelman
toimenpidekokonaisuudet:

- Jokainen kaupunginosa on paras
- Opimme luonnossa. Opimme luonnosta.
- Teemme eettisesti kestäviä ja taloudellisesti viisaita valintoja

Keskeiset onnistumiset

Jokainen kaupunginosa on paras: Elokuussa 2026 lähiluonnossa liikkumiseen kannustavia seikkailukarttoja on valmistunut ainakin kahdeksassa varhaiskasvatuksen yksikössä. Osassa varhaiskasvatusyksiköistä seikkailukartta on tekeillä loppuvuoden aikana.

Opimme luonnossa. Opimme luonnosta: Ilmastonmuutokseen sopeutumista vahvistavien toimintamallien testaaminen on toteutettu Metsäniityn päiväkodin piha-alueiden muutoksilla. Muutostyöt ovat valmiita, mutta mallin skaalattavien ratkaisujen koonti edellyttää vielä jatkotyötä vuoden 2026 aikana.

Keskeiset poikkeamat

Ei raportoitavaa.

STRATEGIAN PAINOPISTE:
Edelläkävijyyttä

Toteutussuunnitelman
toimenpidekokonaisuudet:

- Kehitämme toimintaa väestön monimuotoistuesssa
- Sivistys on edelläkävijyyden perusta
- Uskallamme uudistua

Keskeiset onnistumiset

Sivistys on edelläkävijyyden perusta:

- Keväällä 2026 perusopetuksen päättäneistä oppilaista 99,8 % sai toisen asteen jatko-opiskelupaikan (vuonna 2025 vastaava luku 99,6%).
- Tampereen poikkihallinnollinen Lukeva Tampere lukutaito-ohjelma on valmistunut. Ohjelman toimenpiteet on otettu käyttöön elokuusta 2026 alkaen.

Keskeiset poikkeamat

Ei raportoitavaa.

Toimenpiteiden raportointi 4/4

STRATEGIAN PAINOPISTE: Yhdessä.

Toteutussuunnitelman toimenpidekokonaisuudet:

- Digitalisaatio oppimisen välineenä
- Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin
- Vahvistamme työniloa ja osaamista

Keskeiset onnistumiset

Digitalisaatio oppimisen välineenä: Perusopetuksen digitaalisen osaamisen polku on otettu käyttöön. Luokka-astekohtaiset digimallit tukevat opetussuunnitelman mukaisten taitojen järjestelmällistä ja yhdenvertaista kehittymistä kaikissa kouluissa.

Keskeiset poikkeamat

Keskitymme vaikuttaviin kumppanuuksiin ja verkostoihin: Move! -toimintakyky -mittausten vertailutieto saadaan myöhemmin syksyllä 2026. Näin ollen liikuntaneuvonnan ja Move! -toimintakyky palvelupolun vaikuttavuutta ei voida vielä täysin arvioida.

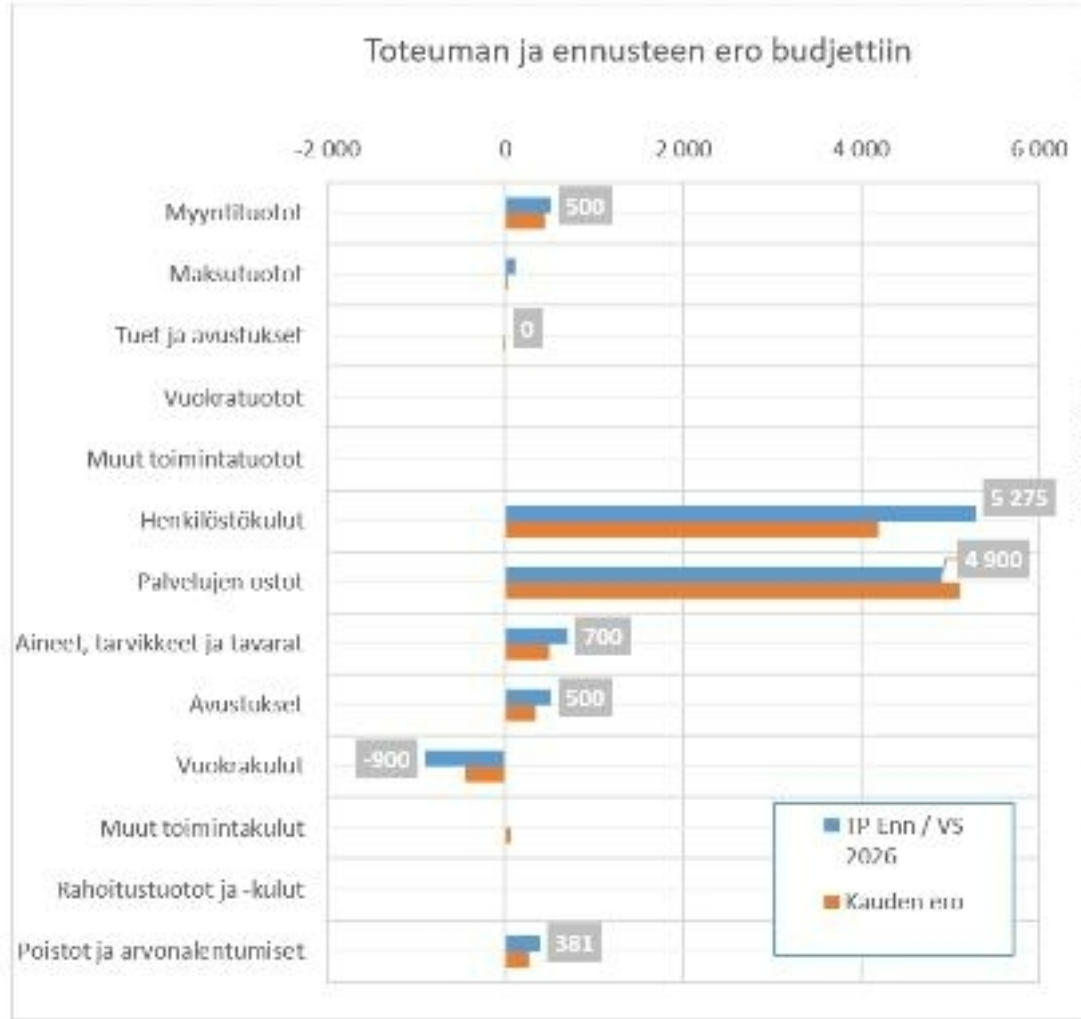
Talous
1-8/2026

Kasvatus- ja opetuslautakunta

TP Enn.
nettokasvu
15,7 M€ / 3,9 %

Kasvatus- ja opetuslautakunta	Tot. 2025 1-8	VS 2026 1-8	Tot. 2026 1-8	TP 2025	VS 2026	TP 2026 Enn.	TP Enn / VS 2026	Kauden ero
Toimintatulot	17 025	16 499	16 937	26 384	25 021	25 621	600	438
Toimintamenot	-282 306	-300 849	-291 115	-427 939	-453 321	-442 846	10 475	9 734
Toimintakate	-265 280	-284 350	-274 178	-401 554	-428 300	-417 225	11 075	10 172

- **Tilinpäätösennusteen** toimintakate on 11,1 M€ budjetoitua parempi.
- Toimintatuottojen ennuste ylittää talousarvion 0,6 M€ varhaiskasvatuksen maksutuottojen ja perusopetuksen ulkokuntalaskutuksen takia. Vastaavasti perusopetuksen iltapäivätoiminnan maksutuotot kertyvät budjetoitua pienempinä lasten määrän vähenemisestä ja maksuvapautusten arvioitua suuremmasta osuudesta johtuen.
- Toimintakulujen alitusennuste on 10,5 M€. Suurimmat säästöt syntyvät henkilöstökuluista ja palvelujen ostoista, mitä selittää mm. varhaiskasvatuksen laskennallisten paikkojen suunniteltua pienempi tarve (noin 220 paikkaa), perusopetuksen talouden tasapainottamistoimenpiteet sekä palvelusetelipäivähoidon hankkeiden viivästyminen ja ateriapalvelujen laskutusperusteen muutos. Myös varhaiskasvatuksen kalustohankinnat toteutuvat suunniteltua pienempinä. Lisäksi kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen avustukset alittuvat indeksijäädytyksen ja arvioitua pienemmän lapsimäärän vuoksi.

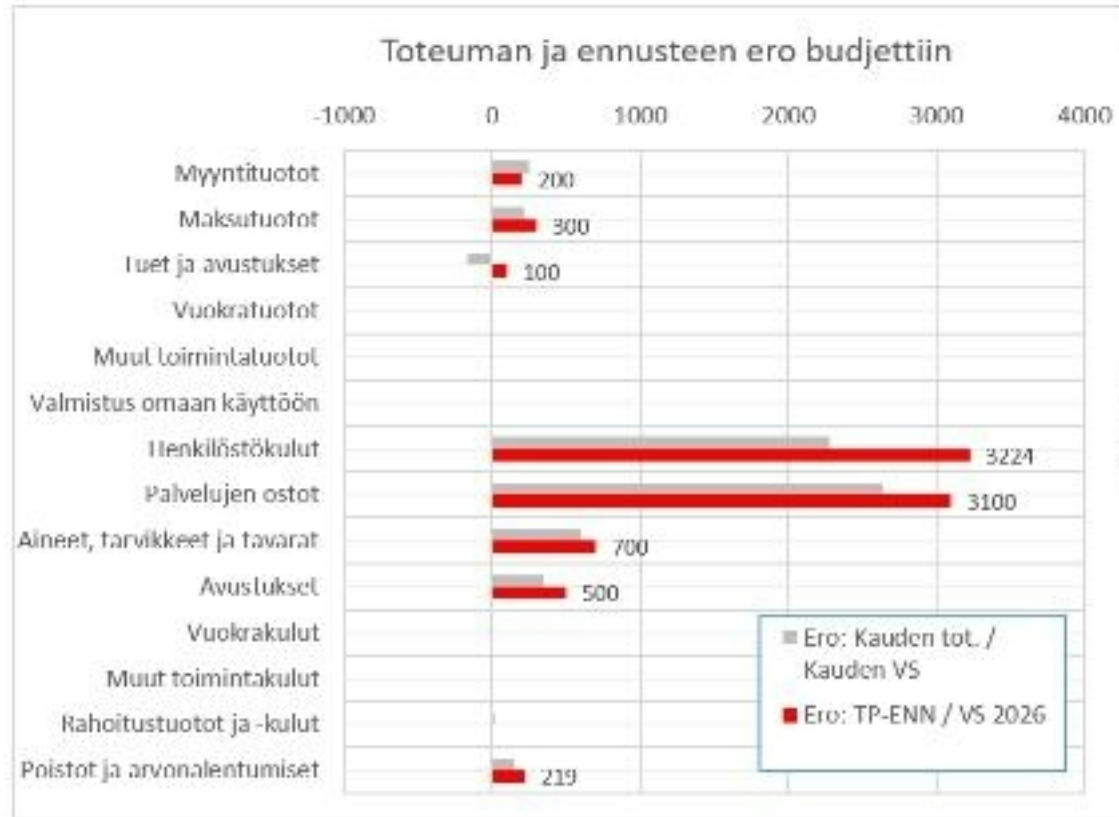
Nettoinvestoinnit	Tot. 2026 1-8	TP 2025	VS 2026	TP 2026 Enn.	TP Enn / VS 2026
Varhaiskasvatus ja esiopetus	-177	-307	-578	-378	200
Perusopetus	-1 507	-1 436	-2 939	-2 629	310
Yhteensä	-1 684	-1 743	-3 517	-3 007	510

- Investointeja on toteutunut tammi-elokuussa 1,7 M€. Investointien toteuma-aste on 48 %.
- Investointiennuste on 0,5 M€ muutettua talousarviota pienempi. Poikkeama johtuu varhaiskasvatuksen ennakoimattomien tarpeiden arvioitua pienemmästä toteumasta sekä koulujen ensikertaisen kalustamisen hankinnoissa saavutetuista säästöistä ja investointien osittaisesta siirtymisestä vuodelle 2027.

Varhaiskasvatus- ja esiopetus

TP Enn.
nettokasvu
5,0 M€ / 2,8 %

Varhaiskasvatus ja esiopetus	Tot. 2025 1-8	VS 2026 1-8	Tot. 2026 1-8	TP 2025	VS 2026	TP 2026 Enn.	TP Enn / VS 2026	Kauden ero
Toimintatulot	6 970	6 765	7 066	10 922	10 669	11 269	600	301
Toimintamenot	-123 360	-132 312	-126 475	-186 232	-199 057	-191 533	7 524	5 837
Toimintakate	-116 389	-125 547	-119 409	-175 310	-188 389	-180 265	8 124	6 138

- Varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 8,1 M€ budjetoitua parempana. Ennuste on parantunut 2,4 M€ kesäkuun raportista.
- Toimintatuottojen ennuste on 0,6 M€ vuosisuunnitelmaa suurempi pääosin myynti- ja maksutuottojen kertymästä johtuen. Maksutuotot ovat säilyneet edellisen vuoden tasolla eikä kasvanut työttömyys ole näkynyt asiakasmaksujen määräytymisessä.
- Toimintakulujen alitusennuste on 7,5 M€. Varhaiskasvatuksen laskennallisten paikkojen kasvu on noin 220 paikkaa arvioitua pienempi, mikä selittää budjetin alitusta sekä henkilöstökulujen että palvelusetelipäivähoidon ostojen osalta. Lisäksi rekrytointikielto, sijaishenkilöiden aleneminen ja Kevan tasausmaksun tarkentuminen näkyvät henkilöstökulujen säästönä. Myös ateriapalvelujen ostot toteutuvat merkittävästi budjetoitua pienempänä, johon vaikuttaa osaltaan tilaus- ja laskutusperusteen muutos. Lasten kotihoidon tuen ja yksityisen hoidon tuen avustukset alittavat budjetin, mikä johtuu pääosin indeksikorotuksen jäädyttämisestä ja arvioitua pienemmästä lapsimäärästä. Lisäksi ennakoimattomien kohteiden ja täydennyskalustamisen tarpeet ovat toteutuneet suunniteltua pienempänä.

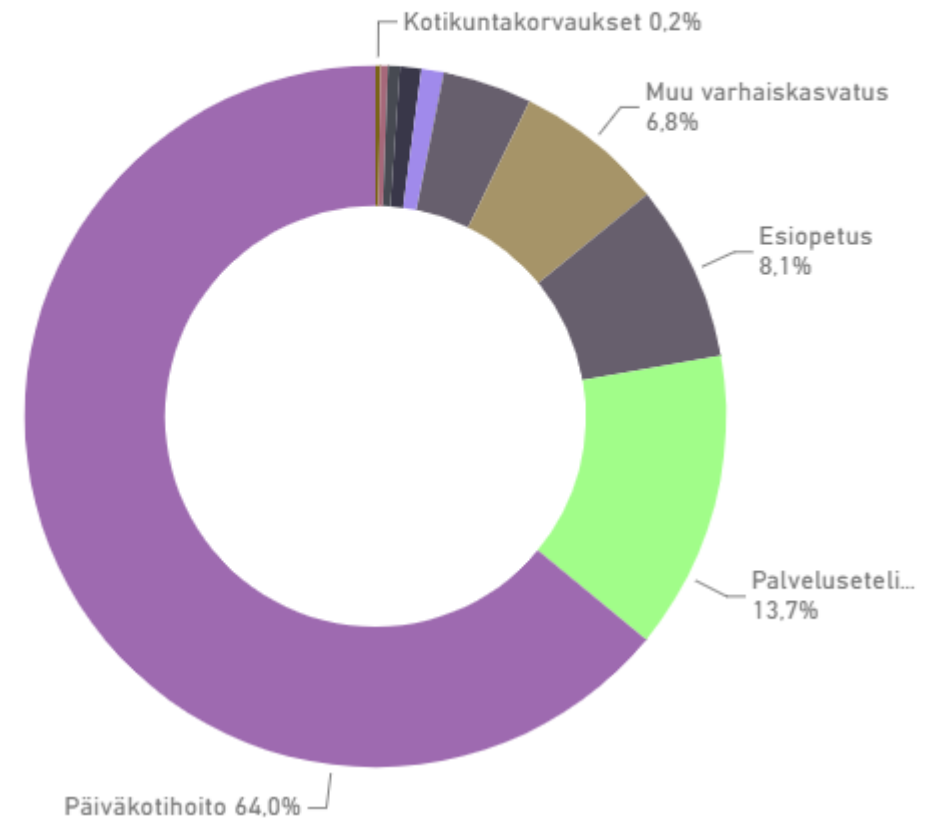
Varhaiskasvatus- ja esiopetus / tuoteryhmien toteumat

1-8/2026, Toimintamenot

Tuotekustannukset - palvelujen kustannukset (tuoteryhmittäin)

Tuotehierarkia	2026
☐ Sivistyspalvelujen palvelualue	-127 304 953
☐ Varhaiskasvatus ja esiopetus	-127 304 953
Päiväkotihoido	-81 507 056
Palvelusetelipäivähoito	-17 496 005
Esiopetus	-10 363 282
Muu varhaiskasvatus	-8 703 460
Kotihoidontuki	-5 236 525
Yksityisen hoidon tuki	-1 326 329
Ostopalvelupäivähoito ja -esiopetus	-1 242 935
Erho-yksikkö	-697 534
Perhepäivähoito	-430 067
Kotikuntakorvaukset	-301 760
Yhteensä	-127 304 953

Toimintamenot tuoteryhmittäin (kuviassa arvot, jotka <0)

Sisältää kasvatus- ja opetuspalvelujen yhteisten kustannuksia 830 190 € ja varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kustannuksia 126 474 763 €.

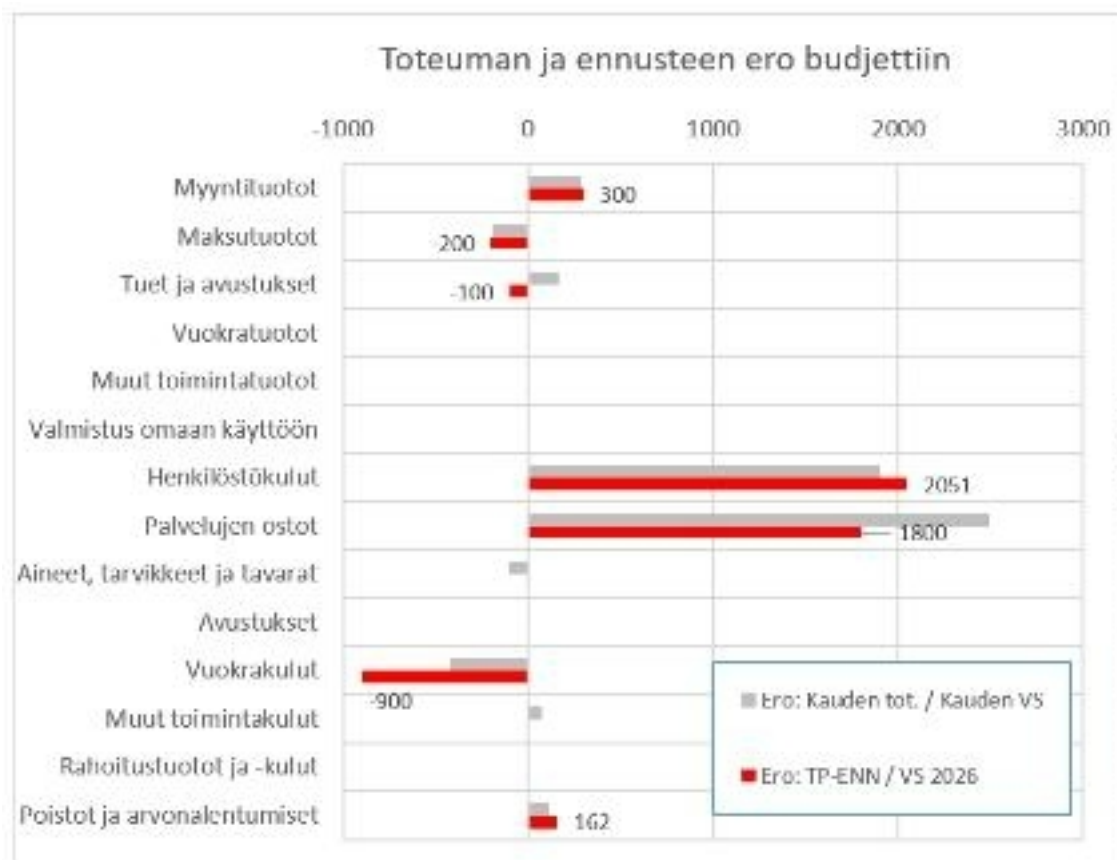
Varhaiskasvatus ja esiopetus / talouden tasapaino-ohjelman raportointi

Toimenpide	Tavoite	Ennuste	Ero	Toimenpiteen tila	Selitys poikkeaman syystä
Ateriapalvelujen tilausjärjestelmän kehittäminen	0	500 000	500 000	✓ Vihreä	Uudet tilaus- ja laskutusperusteet muuttuivat vuoden 2026 alusta, jonka seurauksena vuosille 2027 ja 2028 asetetut tehostamistavoitteet 500te/vuosi toteutuvat jo vuodesta 2026 alkaen. Tavoitteeseen pääsy edellyttää myös poissaolojen ilmoitusaktiivisuuden lisääntymistä.
Sairauspoissaolojen vähentäminen johtamista vahvistamalla, työolosuhteita kehittämällä ja omaan työhön vaikuttamismahdollisuuksia lisäämällä	200 000	400 000	200 000	✓ Vihreä	
Aineet, tarvikkeet ja tavarat -määrärahan vähentäminen	150 000	150 000	0	✓ Vihreä	
Kuljetuskriteerien tarkistus lainmukaiselle tasolle	40 000	40 000	0	✓ Vihreä	
Liikunnan, harrastamisen ja avustusten toimintamallin uudistaminen	37 000	37 000	0	✓ Vihreä	
Luovuttaa Lukulumo -palvelusta	23 000	23 000	0	✓ Vihreä	
Luovutaan Muksubussi - pyörien leasingisopimuksesta.	60 000	60 000	0	✓ Vihreä	
Vähennetään muuta ei-lakisääteistä henkilöstöresurssia (huom. sis. vuokratyövoiman hankinnan supistamisen)	100 000	100 000	0	✓ Vihreä	
	610 000	1 310 000	700 000		

Perusopetus

TP Enn.
nettokasvu
10,5 M€ / 4,7%

Perusopetus	Tot. 2025 1-8	VS 2026 1-8	Tot. 2026 1-8	TP 2025	VS 2026	TP 2026 Enn.	TP Enn / VS 2026	Kauden ero
Toimintatulot	9 952	9 415	9 678	15 166	13 853	13 853	0	263
Toimintamenot	-157 237	-166 655	-162 718	-239 348	-251 481	-248 530	2 951	3 937
Toimintakate	-147 285	-157 240	-153 040	-224 182	-237 628	-234 677	2 951	4 199

- Perusopetuksen toimintakatteen ennustetaan toteutuvan 3,0 M€ budjetoitua parempana. Ennuste on parantunut 1,4 M€ kesäkuun raportista.
- Toimintatuottojen ennuste on kokonaisuutena vuosisuunnitelman mukainen. Kotikuntalaskutuksen ennustetaan toteutuvan budjetoitua parempana. Vastaavasti maksutuottojen ennustetaan alittuvan iltapäivätoiminnan lapsimäärän alentumisesta ja maksuvapautusten arvioitua suuremmasta osuudesta johtuen.
- Toimintakulujen alitusennuste on 3,0 M€, mikä aiheutuu henkilöstökulujen ja palvelujen ostojen säästöistä. Talouden tasapainottamistoimet näkyvät kevätlukukauden henkilöstökulujen alituksesta, syyslukukauden ennustetaan menevän vuosisuunnitelman mukaisesti. Lisäksi KEVAN tasausmaksut toteutuvat budjetoitua pienempinä. Palvelujen ostojen ennustetaan toteutuvan suunniteltua pienempinä Voimian aterialaskutuksen muutoksen sekä asiantuntijapalvelujen, työterveyspalvelujen ja matkustus- ja kuljetuspalvelujen ostojen vuoksi. Vastaavasti ICT-laitteiden leasingvuokrat toteutuvat selvästi budjetoitua suurempina.

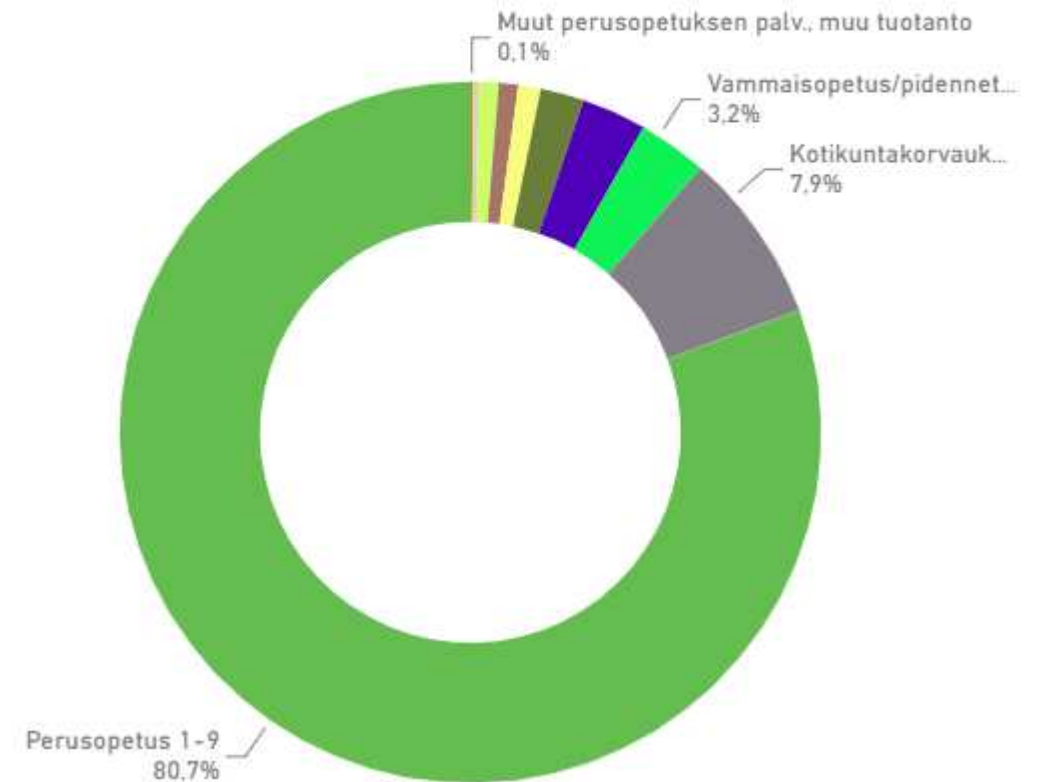
Perusopetus / tuoteryhmien toteumat 1-8/2026

Toimintamenot

Tuotekustannukset - palvelujen kustannukset (tuoteryhmittäin)

Tuotehierarkia	2026
□ Sivistyspalvelujen palvelualue	-163 809 910
□ Perusopetus	-163 809 910
Perusopetus 1-9	-132 147 375
Kotikuntakorvaukset, muu tuotanto	-12 978 598
Vammaisopetus/pidennetty oppivelv.	-5 206 598
Aamu- ja iltapäivätoiminta	-4 903 438
Maahanmuuttajien valmistava opetus	-3 274 635
Vaik.kehitysvammaisten opetus/pidennetty	-1 717 758
Sairaalaopetus	-1 451 294
Harrastaminen ja liikunta	-1 450 271
Kaksikielinen esiopetus	-471 515
Muut perusopetuksen palv., muu tuotanto	-208 427
Yhteensä	-163 809 910

Toimintamenot tuoteryhmittäin (kuviassa arvot, jotka <0)

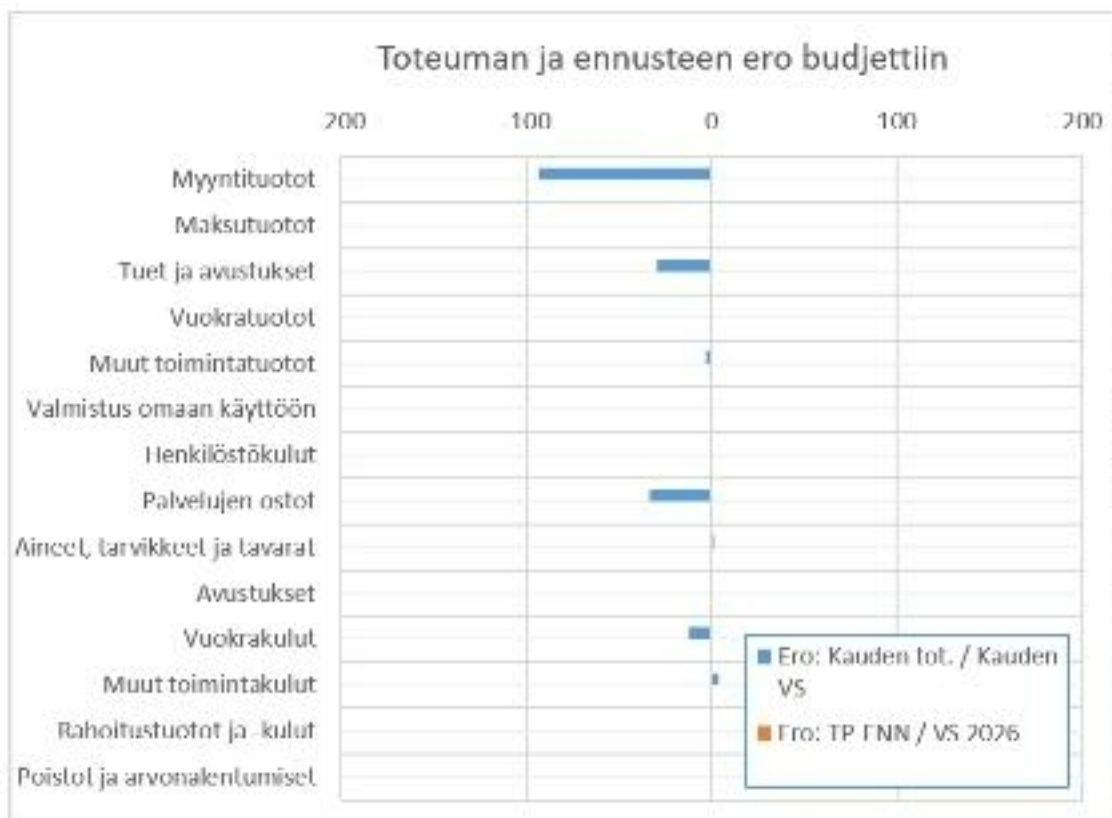
Sisältää kasvatus- ja opetuspalvelujen yhteisten kustannuksia 1 091 547 € ja perusopetuksen kustannuksia 162 718 362 €.

Perusopetus / talouden tasapaino-ohjelman raportointi

Toimenpide	Tavoite	Ennuste	Ero	Toimenpiteen tila	Selitys poikkeaman syystä
Sijaisten käytön tehostaminen	200 000	50 000	-150 000	⚠️ Keltainen	Syyskuun tilanne 0,258 M€ enemmän kuin 9/2025. sis. palkankorotusvaikutuksen...
Sairaalakadun toimipisteestä luopuminen (oppilaat siirtyvät Sammon koulun tiloihin)	422 000	355 000	-67 000	⚠️ Keltainen	HUOM! Perusopetuksen vuokramenoja on vähennetty 355 te, mutta koko kaupungin tasolla esitettyä säästöä ei synny, koska ulkoiset kustannukset eivät pienene. Vuosina 2026 – 2028 perusopetukselta laskutetaan jäljelle jäävät n. 200 000 euron investointivastikkeet, n. 67 000 e vuodessa
9.-luokkalaisten TET-jaksojen uudelleenjärjestely	187 000	187 000	0	✅ Vihreä	Säästötavoitteen alkuperäistä toteuttamiskeinoa ei voida toteuttaa, mutta 1. lk tuntijaon muutos (-1 vvt /ympäristöoppi) varmistaa säästötavoitteen toteutumisen 100 %
Koulujen oppimateriaalimäärärahojen vähentäminen	165 000	165 000	0	✅ Vihreä	
Kuljetuskriteerit perusopetuslain § 32 mukaisiksi (5 km)	20 800	20 800	0	✅ Vihreä	
Laaja-alaisen erityisopettajan konsultaatiotunnista luopuminen	104 200	104 200	0	✅ Vihreä	
Liikuntapilotin lopettaminen ja nuorten harrastussetelitoiminnan muuttaminen	137 000	137 000	0	✅ Vihreä	
Osallistuvan budjetoinnin lopettaminen	15 000	15 000	0	✅ Vihreä	
Someturvan sopimuksen irtisanominen	67 500	67 500	0	✅ Vihreä	
Tutor 2 ja -3 opettajien vähentäminen, (30%/19 opettajaa), opv-huojennusten osuus	100 000	100 000	0	✅ Vihreä	
	1 418 500	1 201 500	-217 000		

Kasvatus- ja opetuspalvelut, yhteiset

Kopla, yhteiset	Tot. 2025 1-8	VS 2026 1-8	Tot. 2026 1-8	TP 2025	VS 2026	TP 2026 Enn.	TP Enn / VS 2026	Kauden ero
Toimintatulot	103	319	193	296	500	500	0	-125
Toimintamenot	-1 709	-1 882	-1 922	-2 359	-2 783	-2 783	0	-40
Toimintakate	-1 606	-1 563	-1 728	-2 063	-2 283	-2 283	0	-165

- Sivistyspalvelujen hallinnon toimintakatteen **tammi-elokuun toteuma** on 0,165 M€ vuosisuunnitelmaa heikompi. Toimintatuotot alittavat vuosisuunnitelman 0,125 M€, koska seudullisen kehittämisspalvelu Osakkeen touko-elokuulle suunnitellut myyntitulot kirjautuvat vasta syyskuulle. Toimintakulujen ylitys on elokuun tilanteessa 0,04 M€. Palveluiden ostoissa tammikuun arviokirjaus e-passien ateriakompensaatioista kirjataan yhteiselle kustannuspaikalle, mutta puretaan vasta joulukuussa, jolloin toteuma tasapainottuu vuosisuunnitelmaan verrattuna. Vuoden aikana osa kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunnan alaisen toiminnan hallinnon kuluista kirjautuu koplan yhteisiin, (mm. työterveys, ict-laitevuokrat yms.) Näitä oikaistaan viimeistään vuoden lopussa lautakuntien yhteisten toimintojen välillä muistiotositteilla.
- Toimintakatteen ennustetaan** vuosisuunnitelman mukaisesti.

Sivistyspalvelujen yhteiset / talouden tasapaino-ohjelman raportointi

Toimenpide	Tavoite	Ennuste	Ero	Toimenpiteen tila	Selitys poikkeaman syystä
Tarvikehankintojen ja palvelujen ostojen karsiminen	10 000	10 000	0	✓ Vihreä	
	10 000	10 000	0		

Riskienhallinta

The background of the slide is a solid light teal color. It is decorated with three stylized, layered wave graphics in a darker teal shade. One wave is positioned in the upper right, another in the middle right, and the third in the lower right. Each wave consists of three overlapping, curved shapes that create a sense of movement and depth.

Varhaiskasvatus ja esiopetus

Riski	Riskitaso
Henkilöstön työssä jaksamisen heikkeneminen	9
Säästötoimenpiteistä ja yhteistoimintamenettelyistä nousevat laatu- ja henkilöstöriskit	9
Palvelusetelitoiminnan osuus kokonaispalvelutuotannosta kasvaa	9
Ilmastoriskit	8
Geopoliittiset riskit ja globaalit heijastevaikutukset	6
Henkilöstön huolimattomuudesta syntyvä laatu- ja turvallisuusriski	6
Yksityiset palvelusetelituottajat lopettavat toimintansa	6

Merkittävimpien riskien hallinta, keskeiset nostot:

- Jatketaan johtamiskokonaisuuksien uudistamiseen liittyviä toimenpiteitä ja vahvistetaan osaamista koulutuksella.
- Vaikutusten ennakkoarviointien tekeminen päätösten yhteydessä.
- Palvelusetelituotannon osuutta tarkastellaan säännöllisesti osana palveluverkkosuunnittelua.
- Säännöllinen yhteistyö yksityisen varhaiskasvatuksen kanssa.
- Ajantasainen varautumissuunnitelma
- Turvallisuuteen liittyviä toimintaohjeita käsitellään säännöllisesti koko henkilöstön kanssa sekä osana perehdytystä.

Perusopetus

Riski	Riskitaso	↓
Oppilaiden osaamisen heikkeneminen	12	
Oppilaiden kokonaishyvinvoinnin laskeminen	9	
Henkilöstön työhyvinvoinnin heikkeneminen ja ammattitaidon ylläpitäminen ei toteudu	9	
Oppilaiden haastavan käyttäytymisen ilmeneminen yhä nuoremmalla iällä	9	

Merkittävimpien riskien hallinta, keskeiset nostot:

- Perustaitoja vahvistavien pedagogisten käytäntöjen yhtenäistäminen ja vahvistaminen.
- Oppimistulosten systemaattinen seuranta sekä varhaisen tuen ja oppimisen tukitoimien oikea-aikainen kohdentaminen.
- Koululäsnäoloa ja kouluun kiinnittymistä vahvistavien toimintamallien kehittäminen ja vakiinnuttaminen.
- Henkilöstön osaamisen jatkuva kehittäminen sekä pedagogisen yhteistyön vahvistaminen.
- Ennakoivan ja johdonmukaisen puuttumisen toimintakulttuurin vahvistaminen.

KIITOS!